

Prestaziun da pionier

Igis è l'emprima vischnanca svizra che illuminescha tut las vias publicas cun LED

■ (cp) Dapi ier è la citad d'energia Igis en la Val dal Rain Grischuna daventada l'emprima vischnanca svizra che illuminescha tut sias vias publicas cun LED! Uschia reducescha ella il consum d'electricidad da las 680 glischs publicas dal territori communal per 60 pertschient. Ed era la polluziun luminusa sa sbassa marcantamain. Per *Mario Cavigelli*, il schef dal Departament da construcziun, traffic e selvicultura dal Grischun e per uschè dir il directur d'energia, ha Igis fatg ina prestaziun da pionier. Tenor la cussegliera federala *Doris Leuthard* è la vischnanca dad Igis in «far».

Tut cumenza cun ina finamira: La suprastanza communal vul reducir il consum d'electricidad dal maun public per 10 pertschient fin l'onn 2012. Il pli grond potenzial da spargn vesa in expert en l'illuminaziun da las vias publicas. Quella consista per passa 90% da lampas a vapor d'argient viv, magliacurrents che consumeschan in terz dal basegn d'electricidad public. Ina visiun nascha: modernisar cumpletamain l'illuminaziun da las vias publicas dad Igis – era Landquart tutga tiers – cun glischs LED, ina tecnologia d'ina auta efficienza. Cun approvar in credit d'investiziun da 620 000 francs ha la radunanza communal dad Igis dà la fin dal 2010 il culp da partenza per realisar il project ambizius.

Suenter planisaziuns intensivadas ed ina procedura da publicaziun exemplarica è la visiun daventada realitad: Betg mo las persunas participadas ed ils 8000 abitants han grond plaschair. Er il cusseglier guvernativ e directur d'energia Mario Cavigelli è plain laud: «La suprastanza communal dad Igis ha demussà curaschi da realisar la visiun e la populaziun l'ha sustegnì. Il resultat è ina prestaziun da pionier impressiunanta.»

Vias communalas d'ina lunghezza totala da passa 30 kilometers vegnan illuminadas oz cumpletamain cun LED. Ils custs d'electricidad e da mantegniment sa sbassan da var 110 000 francs a circa 30 000 francs ad onn. Per *Andreas Thöny*, il responsabel principal per il project entaifer la suprastanza communal, è era l'effect imposant: «L'illuminaziun è pli clera, ella è fitg datiers dal cler dal di e las colurs èn naturalas. Il radi croda sco in sumbrival sur

Igis po reducir il consum d'electricidad da las 680 glischs publicas dal territori communal per 60 pertschient.

FOTO G. LAZNIA

la via, senza sparpagliar e senza disturbar ils vischins.» Ultra da quai vegn il consum d'electricidad da las infrastrukturas communalas reduci per 20 pertschient ad onn – quai è il dubel da quai che la suprastanza communal aveva previs.

La modernisaziun cumpletta da l'illuminaziun da las vias è vegnida realisada dad iGuzzini Svizra SA (producenta e furnitura da glischs LED) en collavuraziun cun il provedider d'electricidad regiunal rhienergie (montascha e mantegniment). Dus experts independents han sustegnì il project en dumondas da la tecnica d'illuminaziun.

Felice Albert, il manader da fatschenta dad iGuzzini Svizra SA, sa legra da pudair surdar oz l'emprim project d'illuminaziun da las vias LED en ina tala dimensiun: Sch'ins sa decidia da modernisar cun LED l'illuminaziun d'ina entira vischnanca, pretendia quai ina fitg buna collavuraziun. «En tut las fasas da la planisaziun, da l'analisi, da la montascha e dal mantegniment è in stretg barat indispensabel», manegia

Albert. «Tant iGuzzini sco er Igis han mussà cun lur cooperaziun fitg professionala, gea bunamain colleghiala sin tut ils stgallims dal project che talas ideas complexas pon vegnir realisadas cun success.»

Giuse Togni, la presidenta da l'Agentura svizra per efficienza d'energia e manadra dal project nazional «In'illuminaziun da las vias effizienta» dal program federal EnergiaSvizra, è impressiunada dal project LED dad Igis: «Quai è ina chaussa unica en Svizra ed jau sper che blers gestiunaris che s'oc-

cupan d'illuminaziun da vias chattian la motivaziun dad ir consequentamain en la medema direcziun, sch'i porta avantatgs economics sco en il cas dad Igis.» Tenor Togni pudess ins spargnar en l'entira Svizra mintg'onn var 40 pertschient u 360 milliuns uras da kilowatt tar l'illuminaziun da las vias, sch'ins utilisass lampas e glischs pli effizientas e sch'ins optimass il consum d'electricidad nocturn. Ins spargnass dapli electricidad che l'entir chantun Uri dovra en in onn.

Tge signifitga il label «Citad d'energia?»

Il label Citad d'energia è ina distincziun da l'Uffizi federal d'energia e da l'uniun purtadra «Citad d'energia». El stat per ina politica d'energia consequenta e profitabla cun prestaziuns extraordinarias. L'utilisaziun d'energia

economia ed il diever intensivà d'energias regenerablas stattan en il center: Cun cleras mesiras en quests secturs fan las citads d'energia ina contribuziun impurtanta a la protecziun dal clima. www.energiestadt.ch